

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ**
**ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА**
**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE,
YOUTH AND SPORT OF UKRAINE**
**KHARKIV NATIONAL ACADEMY
OF MUNICIPAL ECONOMY**

Т. В. МОМОТ, О. В. ХАРЛАМОВА, Г. М. БРЕСЛАВСЬКА
T. V. Momot, O. V. Kharlamova, G. M. Breslavska

**ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ
«ОБЛІК І АУДИТ»**
**INTRODUCTION TO SPECIALTY
«ACCOUNTING AND AUDIT»**

*Рекомендовано
Міністерством освіти і науки України,
як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів*

**Харків
ХНАМГ
2012**

УДК [331:657](075)
ББК 65.052я73-6
М76

Рецензенти:

А. А. Пилипенко, доктор економічних наук, завідувач кафедри Бухгалтерського обліку Харківського національного економічного університету
Н. В. Чебанова, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри «Обліку і аудиту» УкрДАЗТ

Рекомендовано

*Міністерством освіти і науки України,
як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів
(лист № 1/11-11745 від 22.12. 2010 р.)*

Момот Т. В.

М76 Вступ до спеціальності «Облік і аудит»: навч. посібник / Т. В. Момот, О. В. Харламова, Г. М. Бреславська; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 317 с.

ISBN 978-966-695-244-1

Розглядаються організаційно-методичні засади навчального процесу за напрямом підготовки «Облік і аудит», основні положення міжнародних стандартів освіти бухгалтерів, сутність програм підвищення їх кваліфікації. Докладно розкрито найголовніші історичні кроки розвитку бухгалтерського обліку і аудиту. Окреслені місце й основні функції бухгалтера і аудитора в суспільстві, основні вимоги до сучасних професійних бухгалтерів і аудиторів. Проаналізовано сучасний стан та перспективи розвитку ринку бухгалтерських та аудиторських послуг. Висвітлено структуру, функції і сфери діяльності міжнародних і національних професійних організацій бухгалтерів і аудиторів. Посібник призначений для студентів напряму підготовки 6.030509 – «Облік і аудит» з поглибленим вивченням англійської мови.

Organizational and methodological educational principles of educational process in “Accounting and Audit” training direction, main provisions of International Standards of education of Accountants, essence of advanced training programs are observed. The most important steps of accounting and audit historical development are disclosed in details. Place and basic functions of accountant and auditor in society, basic requirements for modern professional accountants and auditors are traced. Present state and prospects of accounting and audit services market development are analyzed. Structure, functions and scope of International and National Organizations of Professional Accountants and auditors are highlighted. Manual is appointed for students of 6.030509 – «Accounting and Audit» training direction with advanced study of English.

УДК [331:657](075)
ББК 65.052я73-6

ISBN 978-966-695-244-1

© Т. В. Момот, О. В. Харламова,
Г. М. Бреславська, 2012
© ХНАМГ, 2012

*Присвячено 90-річчю з дня заснування
Харківської національної академії міського господарства*

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	11
Змістовий модуль 1. Підготовка фахівців зі спеціальності «Облік і аудит» та їх кар'єрний розвиток	13
Тема 1. Організаційно-методичні засади навчального процесу за напрямом підготовки «Облік і аудит»	13
Вступ.....	13
Стандарти вищої освіти	15
Навчальний план підготовки спеціаліста спеціальності «Облік і аудит»	19
Висновки	37
Питання для самоконтролю знань	39
Тема 2. Міжнародні стандарти освіти для професіональних бухгалтерів і підвищення кваліфікації	41
Вступ.....	41
Мета, галузь використання і розробка МСО	41
Концептуальна основа МСО	43
МСО 1. Вступні вимоги програми професійної освіти бухгалтерів	51
МСО 2. Зміст програм професійної освіти бухгалтерів	53
МСО 3. Професійні навички	55
МСО 4. Професійні цінності, етика та ставлення	59
МСО 5. Вимоги щодо практичного досвіду	61
МСО 6. Оцінка професійних здібностей і компетентності	61
МСО 7. Постійний професійний розвиток: програма навчання протягом усього життя та постійний розвиток професійної компетентності	63
МСО 8. Вимоги до компетентності фахівців з аудиту	65
Програми підвищення кваліфікації	67
Висновки	85
Питання для самоконтролю знань	85
Тема 3. Кар'єрний розвиток і процес пошуку роботи	89
Вступ.....	89
Процес кар'єрного розвитку	89
Кроки та етапи пошуку роботи	91
Самооцінка, як основний крок визначення майбутньої кар'єри	97
Висновки	101
Питання для самоконтролю знань	103
Змістовий модуль 2. Загальна характеристика професійної діяльності бухгалтерів і аудиторів	103
Тема 4. Основні професійні вимоги до бухгалтерів і аудиторів та їх функціональні обов'язки	103
Вступ.....	103
Посади, які займають фахівці з обліку і аудиту	105
Завдання, обов'язки, професійні знання та кваліфікаційні вимоги до фахівців з обліку і аудиту	105
Сучасні професійні вимоги до бухгалтерів	123
Висновки	127
Питання для самоконтролю знань	129
Тема 5. Сучасні бухгалтери: права, організація праці, відповідальність	129

Вступ.....	131
Права бухгалтера як найманого працівника.....	131
Посадові права бухгалтера і головного бухгалтера.....	133
Організація праці в бухгалтерії.....	135
Відповідальність бухгалтера.....	141
Висновки.....	149
Питання для самоконтролю знань.....	151
Тема 6. Професійна етика бухгалтерів і аудиторів.....	153
Вступ.....	153
Кодекс етики професійних бухгалтерів.....	153
Загальне застосування Кодексу, фундаментальні принципи.....	157
Професійні бухгалтери-практики.....	159
Професійні бухгалтери в бізнесі.....	165
Висновки.....	167
Питання для самоконтролю знань.....	169
Змістовий модуль 3. Історія і сучасність обліку й аудиту.....	171
Тема 7. Історичні аспекти виникнення і розвитку обліку і аудиту.....	171
Вступ.....	171
Історичні аспекти виникнення і розвитку обліку.....	173
Виникнення і розвиток аудиту.....	197
Становлення і розвиток аудиту в Україні.....	207
Висновки.....	211
Питання для самоконтролю знань.....	213
Тема 8. Ринок бухгалтерських та аудиторських послуг.....	215
Вступ.....	215
Поняття бухгалтерського аутсорсингу й види бухгалтерських послуг.....	217
Тенденції розвитку ринку бухгалтерських послуг.....	225
Ринок аудиторських послуг.....	227
Види аудиторських послуг.....	231
Тенденції розвитку ринку аудиторських послуг.....	237
«Велика четвірка».....	241
Висновки.....	247
Питання для самоконтролю знань.....	247
Тема 9. Міжнародні й національні професійні організації бухгалтерів і аудиторів.....	249
Вступ.....	249
Міжнародна федерація бухгалтерів (IFAC).....	251
Професійні організації Америки, Великобританії, Франції та інших держав світу.....	255
Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України.....	257
Українська асоціація сертифікованих бухгалтерів і аудиторів.....	259
Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України.....	261
Аудиторська палата України.....	263
Спілка аудиторів України.....	265

Висновки	265
Питання для самоконтролю знань	267
Тема 10. Законодавство України про бухгалтерський облік і аудит.....	269
Вступ.....	269
Державне регулювання бухгалтерського обліку в Україні.....	269
Основні положення Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні»	275
Основні положення Закону України «Про аудиторську діяльність».....	277
Загальні відомості про національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку..	281
Загальні відомості про Міжнародні стандарти обліку і звітності	285
Загальні відомості про Міжнародні стандарти аудиту.....	289
Висновки	293
Питання для самоконтролю знань	295
Предметний покажчик	313
Перелік літератури	316

Навчальне видання

**МОМОТ ТЕТЯНА ВАЛЕРІЇВНА
ХАРЛАМОВА ОЛЕНА ВІКТОРІВНА
БРЕСЛАВСЬКА ГАЛИНА МИКОЛАЇВНА**

**ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ
«ОБЛІК І АУДИТ»**

Навчальний посібник
(Укр.-англ. мовами)

Відповідальний за випуск *Т. В. Момот*

За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання *Г. М. Бреславська*
Дизайн обкладинки *Г. А. Коровкіна*

Підп. до друку 26.10.2011
Друк на ризографі
Зам. №.

Формат 60x84/16
Ум. друк. арк.
Тираж 300 пр.

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 4064 від 12.05.2011